

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetemu za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kmetijske razmere na Kranjskem.

II.

Bodočnost našega kmetijstva je po včerajšnjih izvajanjih skrajno tužna, in ker se od leta do leta množe in jačijo vzroki propadanju, je, če gre tako naprej, popolni gospodarski pogin skoro neizogiben.

Napredek v kmetijstvu je pri nas sila počasen, zato dohodki od kmetijstva neznatno rasto, a stroški rasto od leta do leta v veliko večji meri in delajo kmetijstvo vedno bolj neuspešno. Kaj nam pomaga počasno napredovanje, če ni možno s svojim uspehom vzdrževati ravnotežja z veliko hitreje rastočimi stroški.

Davki se ne manjšajo, nasprotno, večajo se in ni misliti, da bi se v doglednem času znižali.

Potrebščine za hrano in obleko ne razmerno rasejo, kajti ljudstvo hodi vedno bolj med svet, hrepeni po udobnejšem življenju, kakor ga vidi drugodi, in tako se razvija drago razkošje v zadnji kmetijski koči, in to silno otežuje izhajanje.

Kmetijskih delavcev je vedno manj in jih bo v bodočnosti še manj. To in pa drage mezde so med poglavitnimi vzroki slabega uspeha v kmetijstvu.

Dolgovi rasto in seveda z njimi obrestmi, in v tem tiči eden najbolj občutnih vzrokov nazadovanja našega blagostanja.

Ne da se pa tudi zanikati, da bo v bodočnosti izhajanje pri kmetijstvu še bolj oteženo, ker je čisto gotovo, da usahne marsikateri vir postranskega zasluzka. Gozdovi se vedno bolj pustošijo, njih do-rastek je neznamen, domača obrt, kolikor je še, vedno bolj izgublja na veljavi in ob splošno kazoči se bedi je vedno manj mogoče zaslužiti tistim kmetovalcem, ki se postransko pečajo s kako kupčijo ali obrtjo. Ne dajmo se motiti, saj nam iz-gledi kažejo, kako težko je trgovcu in

obrtniku pri velikanskem tekmovalju v vseh strokah priti le z največjim naporom do primerne zasluzka, ki je sploh le mogoč, če sta na razpolaganje obrtoveni denar in strokovno znanje. Brez teh sredstev je vsako početje zastoj.

Na domačo obrt naj se pa tudi nikar ne stavijo še kaki posebni upi, kajti tvor-niško izdelovanje s stroji izpodrine še zadnje ostanke te obrti. Pred upeljavo gotovih domačih obrti na kmetih pa moram odločno svariti, ker so kmetovalcu-posestniku le na veliko škodo. Vprašajte kmetovalce v pokrajinah, koder je upel-jana in se razvija na pr. čipkarska obrt. Namesto da bi šla dekleta služiti k me-tovalcu, rajše žive ob pičlem zasluzku, samo da so proste in delajo v zakurjeni sobi ali v senci, vsled česar se omehku-žijo; kmetovalcu pa manjka delavnih sil.

Ako vse to prevdarimo, se nam kaže jako tužna bodočnost, v katero gotovo zaide naše kmetijstvo, če se pravočasno ne zdrami iz svoje zaspanosti in si s svojo močjo hitro ne opomore, kajti prava moč iz stiske si pomagati leži edino le v kmetijskem stanu sa-mem. Če kmetovalci menijo dobiti pomoč kje drugje, se zelo motijo. Naloga pokli-canih krogov je pa, kmetovalce vzbuditi iz samopomoči ter jih k temu usposobiti.

Pospeševanje kmetijstva ali katere druge obrti more biti dvojno, in sicer glede na razmere, v katerih se nahaja. Koder se kmetuje z izgubo, ker je gospodarjenje slabo, kakor pri nas, tamkaj je drugače kmetijstvo pospeševati kakor v deželah, koder se že popolnoma ali vsaj približno dobro gospodari in se zato dobro ali vsaj za silo izhaja. V prvem slučaju je prvi pogoj, kmetovanje dovesti do izhajanja sploh, v drugem je pa izhajanje okrepiti in izboljšati.

Če torej hočemo našemu kmetovalcu pomagati na noge, ga moramo najprej pri-vesti do tja, da bo izhajal, to je on mora najmanj toliko zaslužiti, da lahko pokriva vse svoje stroške.

Kako naj torej pomagamo našemu kmetijstvu? V tem oziru piše Pirc:

Ker nihče izmed vseh onih, ki se brigajo za gmotni položaj našega kmetij-stva, ne dvomi o njegovem propadanju, zato se pojavljajo na vseh straneh možje, ki z nasveti ali dejansko hočejo pomagati našemu kmetovalcu. Naš kmetijski stan se mi zdi kakor onemogel bolnik brez vsake svoje volje, ki ga zdravijo z zdravili, ki jih nasvetujejo dobri sosedje, razne botre in slednjič konjederke. Pravega zdravnika, ki bi bolezen in njen vzrok spoznal ter predvsem vzrok bolezni odpravil, kar je pri zdravljenju prvi pogoj, tega pa ne po-ključijo, ker v pravega zdravnika nimajo zaupanja. Proti zdravniku so najbolj ko-njederke, ker se boje za svoj zaslužek in ker vedo, da zdravnik spozna njih slepa-rije. Naš bolni kmetijski stan se ravno tako zdravi.

Poiščimo vzrok propadanju našega kmetijstva, odstranimo tega in kmetijstvo si zopet opomore.

Edina naloga tega mojega spisa je ravno ta vzrok najti in nanj opozoriti, kar se mi je menda posrečilo. Jaz sem iz dna duše prepričan, da leži edini vzrok propadanja našega kmetijstva v tem, da naš kmetovalec ne izhaja, ker so njegovi stroški večji kakor dohodki, in to zaradi tega, ker noče ali ne zna dovolj dobro in ceno pridelovati.

Če je ta vzrok resničen in to-rej znan, potem je le eno sredstvo, da si kmetovalec pomaga, in to je: povišanje in izboljšanje pridelo-vanja.

Kranjsko kmetovanje se mora predvsem tehniško korenito pre-ustrojiti in izboljšati. Šele v drugi vrsti, a veliko manj važne, dasi za »boljše« gmotno izhajanje neobhodno potrebne, so socialne preosnove, kijih je kmeto-valec kot najvažnejši stan zavezan in opravičen zase terjati. Sama socialna pre-osnova je brez vsake vrednosti, ker korist

od nje niti ni v stanu tisto pokriti, za ko-likor ima naše kmetijstvo vsako leto večjo izgubo, kajti ta od leta do leta rase, ko-likor neugodnejše postajajo razmere in kolikor je več obresti plačevati od rasto-čega dolga.

V naši deželi sta dve struji glede pospeševanja kmetijstva; prva zastopa mne-nje, da je poglavitno, izboljšati tehniško stran kmetijstva, druga pa vidi edino re-šitev v socialni preosnovi. Zastopniki druge struje so objavili nasledn-j kot načelo: Tehniško izboljšanje produkcije edino ne more rešiti kmetijstva pretečega propada, to more doseči le obsežna socialna preosnova.

V Ljubljani, 17. julija.

Iz vsenemškega tabora.

Demonstracije v Hebu proti Schöne-reru dokazujejo, da se je razkol med vsenemškimi volilci razširil ter da vlada tudi med volilci kakor med poslanci ve-liko nasprotje. Schönerer in Wolf bosta s svojimi osebnostmi razbila celo stranko, kar je državnemu miru seveda le na ko-rist. Sedaj mora posl. Herzog odložiti mandat, ker to zahtevajo njegovi volilci in tudi Steinu so izrekli volilci nezaup-nico. Wolf pa je izjavil, da se po svojih sodnih afarah ne misli umakniti. Mož ima pač debelo kožo, ki se mu pa že še pre-luknja! Vshodnji Nemci in Vsenemci, li-beralci, kršč. socialisti in socialni demo-kratje se bore na nemškem ozemlju Češke med seboj z ljuto besnostjo. Schönerer je danes močnejši od Wolfa, Wolf pa moč-nejši od liberalcev, katerih pristaši pa se zopet množe. Tako vlada med češkimi Nemci največja nesloga in najostrejši boj-Stranke tekmuje med seboj v radikal nosti in v divjih demonstracijah druga proti drugi.

Izpremembe v angleški vladi.

Razen Salisburyja odstopi tudi za-kladni kancelar Hicks-Beach. Listi trdijo, da odstopi, ker je najboljši prijatelj Salis-

LISTEK

Na deželi med Slovenci.

Zapiski in misli popotnika. Ruski spisal dr. Damov. *)

Bridka žalost me prešine,
ko se spominam domovine,
vsemu svetu nepoznane,
od nikogar spoštovane.

Jenko.
Ječé pod težkim jarmom sini Slave!
Prešeren

O Slovanih se dokaj piše v ruskih in drugih slovanskih časnikih, toda ne vem, če se odmerja v tem obziru tudi Slovincem primeren prostor. A člen ve-rige, združujoče slovanski zapad in jug, so tvorili in tvorijo še sedaj ti prarodi-telji slovanske misli in kulture na zapadu. Resnica, da Slovenci, zavzemajoči nekoč od Bodenskega jezera, ki se je imeno-valo radi tega v starodavnosti lacus ve-nedicus, obširna prostranstva na tej strani Dunava, so sedaj kaj maloštevilni, komaj 1½ milijona broječ narod; toda ne glede na to je še pri njem oblika, duša in srce slovansko! To neveliko pleme bori se celo zoper dva sovražnika! Slovenec se bori ne samo zoper groznega Nemca,

*) »Haličanin« je prinesel celo vrsto felj-tonov o Slovencih in slovanski domovini. Te felj-tone prinašamo, ker so zanimivi kot sad opazo-vanj Rusa. Op. ured.

marveč razun tega čimdalje bolj smelo odbija napade zvutih, obmorskih fratellov.

Kot iskren poklonik dejanskega, ne ozaljšane slovanofilstva, izbral sem si v letu 1901 za kraj svojega oddiha slo-vensko zemljo in njene prekrasne pla-nine. Želeč deliti se s čitatelji »Haliča-nina« z vtisi in jemajoč v poštev tesno odmerjeni prostor v časopisu, se dotak-nem le površno in z nekaterimi črtami svojega prebivanja v slovanskih deželah. Pustivši deloma na strani zgodovinski, zemljepisni in topografski opis, sprevogo-rim zgolj o delih, dotikajočih se národno-slovanske strani vprašanja. Pričnem s pre-stolnico Št a j e r s k e.

I. Gradec.

Gradec je košato in veliko mesto! To je moderni Dunaj svoje vrste in po Draždanih pripada Gradcu jedno izmed prvih mest na vsej črti novejših mest. Prekrasna lega na obeh bregovih Mure, visoki in redki grad z mičnim razgledom na planine in jug, široke ulice, razkošne hiše, vile, palače in končno nenavadna čistota in snaga, vse to pridobi záse takoj vsakega ptujca. Velelepa gledišča, orfeji in razkošni parki pa večajo še bolj redko lepoto Gradca. Mestno življenje se steka tu v široki struji v vseh odnošajih, in to mesto, zdi se ti, predstavlja na jugu kom-fort, prijetnosti in pomen severnega Dunaja.

Človek-Slovan pa ne živi samo ob kruhu in ob estetiki, radi tega je treba pogledati tudi na drugo stran medaljona! Prekoračite jedno in drugo ulico, končno tudi središče mesta, toda zdi se vam, kakor bi v Gradcu ne bilo nobenega Slo-vana. Na ulici srečavate visoke, navidezno jetične bosenske vojake, saj tudi pogo-stoma res umirajo na jetiki, čujete glasni slovanski razgovor služabnikov, ali de-lavcev, bolj poredkoma dijakov, a to je vse! Med tem, ko poleg vas celo krivo-nogi debeluh, židovski bankir, kriči v nemško-židovskem žargonu glasno na ulici ter se čuti enakega z Nemcem, svoje vrste gospoda-pretorijanca, je slo-vanski element v Gradcu ponižen in po-tlačen. O življenju ali vseslovanski orga-nizaciji, bodisi še tako neznatni, ni možno najti v Gradcu doslej niti sledu. Obče-vanje slovanske posvetne inteligencije, ki bi moglo služiti kot središče slovanskega življenja, je v Gradcu že davno propadlo, in strankarski prepir ni prizanesel niti društvu slovanskih delavcev »N a p r e j«. Življenje v nemaloštevilnih krogih vseučil-lišne mladine se predstavlja navadno v poredkoma se vršedih zabavnih večerih in sejah. Nerazumljiva ozkosrčnost je že davno prevzela graško slovansko mladino sploh, in odkrito je treba povedati, da ne dela niti Gradec v tem obziru izjeme.

Jeden del slovanske mladine, zlasti Slo-venci, se vsaj še ukvarja z učenjem, ve-čina pa — »ni Bogu svečka, ni čortu ko-čerga!« (burklje).

Ako se tudi pojavlja kulturno živ-ljenje v dijaških društvih, vsekako ne stopa nikdar iz okvirja kratkovidnosti, in v tem nosijo zlasti Hrvatje zvonec. Protest zoper Rusijo vsled dijaških nemirov, ki so ga priredili Hrvatje l. 1901, predstavlja bilanco širše delavnosti graške mladine... Gizdava obleka, gostije, popivanje, sploh življenje brez cilja — to je ideal dijaške mladine v Gradcu. Tajiti ni možno, da so razmere v Gradcu sploh neznosne; resnica je, da razun dovršene formalne germanizacije (tu so n. pr. celó vasi do-bile druga imena in gora Sokol je ime-novana čudovito Schöckel), tudi materi-jalna germanizacija urno in drzno puli povsod ostanke slovanske kulture. Res-nica pa je tudi to, da vsled skrajnega terorizma ne beže samo slovanski po-slanci, marveč tudi zasebniki v poslednjem času iz Gradca. (V novejšem času je radi takšnega terorizma ostavil graško vseučil-lišče znani učenjak in rodoljub profesor K r e k.) Ne gledé na vse to pa bi vse-kakor slovanska mladina, razpolagajoča z mladostjo, s časom in močjo ne smela od-stopati raz polje obrambe, marveč bi mo-rala smelo dvigniti obče-slovansko misel

buryja, drugi pa, da je užaljen, ker ni postal naslednik svojega prijatelja v ministrskem predsedstvu. Hicks-Beach je bil poleg Chamberlaina najvažnejša oseba ministrstva. On je s svojim predlogom, da se predlagani davki odklonijo, vrgel Gladstonov kabinet, on je bil, ki je zmagal proti bimetalistoma Chamberlainu in Balfourju ter se je ohranila vrednost zlata, in on je bil, ki je skrbel ves čas vojne z Buri za denarna sredstva. Nadejal se je, da postane vsaj vodja spodnje zbornice, v kateri sedi že 38 let, a to mesto zavzame Chamberlain, Balfour pa prevzame vodstvo gorenje zbornice. Chamberlain postane tudi zakladni kancelar, njegov sin Austin pa minister. Sorodniki v ministrstvu so na Angleškem nekaj navadnega. Balfour ima v ministrstvu kar štiri sorodnike. Ministrsko predsedstvo na Angleškem je prav za prav brezplačno, zato prevzame Balfour službo lorda shranjevalca tajnega pečata in kot tak ima plačo. Salisbury je tudi imel plačo kot tak lord pečatnik. Kralj ga je odlikoval z velikim križem kraljevskega reda Viktorije z briljanti. Balfour, novi predsednik, je bil doslej prvi lord zaklada. To je le naslov, ki ni zvezan z nobeno službo. V parlamentu sedi že od leta 1874, ko je bil 26 let star. Od l. 1878.—1880. je bil privatni tajnik Salisburyja, svojega strica ter ga spremljal povsod. Od l. 1891. je prevzel vodstvo konservativne stranke v spodnji zbornici. Balfour je osebno prepričan pristaš volilne pravice ženstva ter se bavi s filozofijo. Baje je nenavadno vlučen, ljubezniv in prijazen mož.

Novi nemiri v Vshodnji Aziji.

Na zahodu reke Amur se pripravljajo med Kitajci nova velika ustaja. V Blagoveshčensku se trgovci že bojé voj in ne sprejemajo naročil, ki segajo preko avgusta. Tudi pred ustajo boksarjev je nastal nemir najprej v okrožju Amurja. Med ruskim, v vshodnji Sibiriji bivajočim vojaštvom ter med mongolskimi organiziranimi roparskimi tolpami se je vršilo v zadnjem času več krvavih bojov. Obe stranki sta imeli hude izgube. Roparje podpirajo izdatno Kitajci. Na pritožbe Rusije se Kitajska oblastva ne ozirajo prav nič, nego roparje celo skrivajo.

Najnovejše politične vesti.

Istrski deželni zbor se je zaključil. — Pri volitvi nemškega odbornika v češki deželni zbor se je sklenil med Vsenemci in nemško ljudsko stranko kompromis, vsled katerega je izvoljen posl. Legler nemške ljudske stranke, namestnikom pa Vsenemec Peters. — Princ Louis Napoleon je imenovan poveljnikom rusko-kavkaške kavalarijske divizije. — Med Nemčijo in Nizozemsko se snuje trgovsko-politična zveza. V Utrehtu je zboroval v ta namen nedavno kongres nemških in nizozemskih

ter stopiti že enkrat iz ozke, smešne in ničevne uloge samoljubnega politikarstva. V življenju se ne doseže ničesar brez boja in brez žrtev, in slovanska mladina v prestolici slovanske štajarske morala bi korakati naprej pred tihim, korektnim slovanskim gibanjem.

Takšne in enake misli mi niso mogle priti iz glave, ko sem, zapustivši Gradec, potoval dalje na jug v slovensko deželo. Bližajoči se Mariboru, oddaljenemu za dve uri vožnje od Gradca, spoznamo, da dohiva stvar povsem drugo, za Slovane kaj tolažljivo lice. V vagonu III. razreda, prenapolnjenem s prostaki, se začuje že skoro izključno mili in zvoneči slovenski jezik. Prostaki, ki znajo kolikor toliko tudi nemščino, le poredkoma vporabljajo tuji idiom v razgovoru in v tem pripada priprostim ženskam prvenstvo. Hotel sem dejanski poskusiti »jezično« sorodstvo, vsled česar sem začel s svojimi sosedomi razgovor. Izpočetka se razgovor ni ujemal. Črnooke Slovenke zasanelega lica so zarudele ter me s svojim čudnim, toda nekako simpatičnim »a, kaj?« spravljale v zadrego. Toda pozneje se je ta babilonska zmešnjava pri nekoliko večji pozornosti in pri počasnem izgovarjanju nekako odstranila. Nikakega dvoma ni, da priprostemu narodu, kakor tudi razumništvu, ko se uho privadi zvokom in naglasu tega ali drugega slovanskega jezika, tujslovanski jezik ne dela nobenih težkoč več...

(Dalje prih.)

zastopnikov. — Reakcija med Buri narašča z vsakim dnem. Z mirom nezadovoljni Buri, ki se hočejo nadalje bojevati, nosijo posebna znamenja — Grunwald-proslava dunajskih Poljakov se je razpustila. — Avstrijski in ogrski ministrski predsednik prideta v nedeljo, 20. t. m. v lšl cesarju. — Novo ogrsko parlamentno poslopje se otvori v kratkem zelo slovesno ter bo cesar prvič pri otvoritvi obeh zbornic. — Car je imenoval italijanskega kralja šefom 14. litavskega dragonskega polka. — Sultana zanzibarskega je zadela kap. — Vstaja v Macedoniji. Bolgarski podpolkovnik v rezervi, Jankov, organizator bolgarsko-macedonskih strelcev, je izdal z nekaterimi bivšimi bolgarskimi častniki oklic, v katerem se proglša za poveljnika revolucijskih čet.

Dopisi.

Iz Smlednika. Ker ste ravno zadnjič pisali, da ne poznate bliže smledniškega kapelana in ker vem, da se bode tudi njemu prav dobro zdelo, če ga še enkrat omenite v Vašem cenjenem listu, Vam ga hočem nekoliko opisati, da spoznate vse še bolj njegove velike čednosti in vrline.

Kakor večino njegovih prednikov, je tudi njega poslal škof v Smlednik pokoro delat k strogemu g. župniku in še strožjim njegovim kuharicam. In kakor njegovi predniki, tako je tudi med njim in župnikom nastalo kmalo nesporazumljenje. Kapelan, vesel dečko, je rad ostajal zvečer v gostilni in domov grede rad tudi obiskal kake punice, kakor imajo pač fantje na kmetih navado. Župniku to seveda ni bilo prav vseč in če kapelana le ni bilo predolgo domov, zaprl se je v župnišče in šel mirno spat, gospod kapelan pa je do jutra imel čas hladiti si svojo vročo glavo in prehujo kri sprehajaje se pred župniščem in cerkvijo. Lahko se je pripravljaj pri tem tudi na strogi ukor, katerega mu je župnik navadno po taki noči dal.

Toda korajžni kapelan se ni dosti brigal za vse opomine svojega župnika, popival, fantoval in vsoval je še nadalje in morda bi delal tako še sedaj in ne bilo bi mu treba iz Marijine družbe izključevati deklet, da ni prišel pri vsovanju navskriž s kmetskimi fanti. Teh pa se je mož zbal, akoravno se preje ni udal ne škofu in ne župniku. Sedaj pa je našemu kapelanu predla. V gostilno ni smel, ker se je bal fantov, v župnišču mu je bilo tudi dolg čas, ker ga župnik prav nič ni maral. Toda sreča ga ni zapustila. Prišle so deželnozborske volitve in sedaj si je mislil prebrisan naš kapelan, poskusimo svojo srečo! Morda mi gospodje iz škofije in dr. Žlindre pisarne vendar odpustijo moje precejšnje kozle, ako se jim sedaj z agitacijo prikupim in še g. župnik mi potem ne more in ne sme do živga. In res, kapelan je obletal svojo precejšno faro, oblezel vse hiše, agitiral za posebno za Gorenjsko prezasluznega dr. Brejca in zabavljaj seveda bolj po tihem zoper barona Lazzarinija. Gospodje v Ljubljani pa so mu dali za to odvezo, da, tudi g. župnik in menda tudi župnikove kuharice so odpustile lepemu kapelanu. Kapelan pa še ni bil zadovoljen in pokazati hoče, da je bil v resnici tudi vreden te milosti škofove in Šusteršičeve. Kakor je bil preje goreč pijanec in krokar, tako je sedaj postal goreč in fanatičen pristaš dr. Žlindre. Povsod stika za liberalci, katere si je moral šele sam izmisliti in kdor se mu slepo ne pokori, gorje mu!

Prva njegova žrtev je bil obče priljubljen g. nadučitelj. Nad tem se je znosil zaradi tega, ker ga ni prišel prosit milostno dovoljenja, ali sme prirediti s svojim pevskim zborom neko veselico v prid kranjske dijaške kuhinje. Vsled vednega nagajanja je bil g. nadučitelj primoran opustiti cerkveno petje, katero sedaj vodi kapelan sam. A to mu ni za dostovalo, v njegovo nemilost so padli tudi vsi udeležniki preje imenovane, v tako blagi namen prirejene veselice.

Zadnji čas pa se je znosil posebno nad gostilničarji. Kaj so se mu ti zamerili, pa res ne vem. Misli se da različno. Veliko je gotovo to vzrok, ker ga nikjer ne marajo in marsikam si sploh ne

upa, ker ve, da bi mu bitro pokazali vrata. Ker jim torej drugače ne more škodovati, obira jih seveda, prav kakor uči katoliška vera, na prižnici in pretepa njih otroke v šoli. A to mu še ne zadošča, ker si le ne upa v šoli pokazati vso svojo metodo poučevanja krščanskega nauka, povabi otroke po šoli v župnišče, kjer jih prav živinski pretepa. Da, prišlo je že tako daleč, da pogumnejši možje sploh ne pošiljajo svojih otrok v šolo, kadar on po- uduje. Kaj poreče k takemu početju zato poklicana šolska oblast?

Maščevanje je sladko, si misli tudi naš kapelan. Fantom nikakor ne more prizanesti, da so mu pri vasovanju nagajali. Ustanovil je zatorej prepotrebno Marijino družbo. V tej sedaj pašuje med dekleti tako nekako, kakor turški sultan v svojem haremu. V pest pa se smeji fantom, ki mu ne morejo na ta način do živga.

Tako je delovanje katoliškega kapelana, ki se ga že vse želi proč. Morda, morda bo pa le kmalu imenovan župnikom, saj se je že vendar veliko pisalo o njem v »Slov. Narodu«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. julija.

— **Župan Hribar** poda se z deputacijo, ki je bila izvoljena včeraj v občinskem svetu, danes na Dunaj. — Med počitnicami uradovale bode župan vsako soboto. Ostale dneve nadomeščal ga bode magistratni ravnatelj Vončina, do katerega — ali pa do magistratnega tajnika Laha — se je obračati tudi v zadevah, o katerih kdo želi, da se poročajo naravnost županu ali da jih on sam reši.

— **Škof Jeglič in obstrukcija v deželnem zboru.** Iz Novega mesta smo dobili velezanimivo naznanilo, ki je — ako se izkaže kot resnično — očiten dokaz, da stoji škof popolnoma na strani deželnozborskih obstrukcionistov, da odobrava razgrajanje in psovanje dr. Šusteršiča in da brani Šusteršičevo kliko proti tistim duhovom, ki z obstrukcijo niso zadovoljni. Iz Novega mesta nam doposlano poročilo se glasi: Škof je novomeškega kapiteljskega vikarja gosp. Watzelna zaradi njegove, oziroma g. prošta Elberta obsodbe obstrukcije v deželnem zboru premestil — kam, še ni znano. Beležimo danes to vest brez daljnega komentarja, saj se bo o njej še govorilo, če se izkaže kot resnična. Radovedni smo, kaj poreče ministrski predsednik g. dr. pl. Körber, saj je škof Jeglič — ko je bil takoj po zaključku deželnega zbora pri njem — vse drugače govoril, kakor pa sedaj — dela.

— **Divjanje davčne administracije.** Pritožbe zaradi odmerjenja personalne dohodarine so že dolgo časa na dnevnem redu in nevolja občinstva raste od leta do leta. Ta nevolja je povsem opravičena in mora naposled dobiti izraza v najradikalnejši formi, kajti kar se godi, to presega že vse meje. Pri nobenem bremenu se davčni vijak ne nateza tako brezobzirno in tako kruto kakor pri personalni dohodarini. Seveda se davčni organi izgovarjajo na odmerjevalne komisije, ali te komisije nimajo prav nobenega pomena, ker v njih zastopniki finančne oblasti vedno preglasujejo zastopnike davkoplačevalcev. Odmerjevalne komisije so samo »Sündenbock« finančnega erarja. Ravno zato, ker zastopniki davkoplačevalcev nimajo nobenega vpliva, bi bilo še najbolje, da vržejo svoje mandate finančnemu erarju pod noge. Naj finančni erar tudi sam nosi odgovornost za svoje počenje. Svet bo kar strmel, kadar izve, kako se v nas davkoplačevalcem kar s svedrom pušča, kajti zgodilo so se že slučajji obdačenja, ki so naravnost škandalozni in se mora vsakdo vprašati, čemu se polagajo službene prisige, če se pod službeno prisego tako postopa, kakor se godi pri nas. Nezaslišani škandal, ki se je primeril primariju gosp. dr. Šlajmerju, ni jedin svoje vrste. Podobnih slučajev kar mrgoli. Tako se je zgodilo, da je bilo nekemu gospodu, čegar premoženje se uradno hrani,

zaračunano ravno toliko več dohodkov, da so ga potisnili v višjo stopnjo in mogli iz njega izpreštati nekaj več davka, dasi je financa na vinar natančno in to uradno vedela, da nima toliko dohodkov kakor jih je zaračunila! Ravno sedaj se zopet dostavljajo plačilni nalogi za letošnje leto in zopet se je kar po vrsti ljudem zvišal davek, popolnoma svojevoljno, brez vsake zakonite podlage. Samo jeden slučaj naj navedemo: Nekemu privatnemu uradniku so lansko leto izračunali 3430 K dohodkov. Od lanskega leta ima ta uradnik, to se lahko dokaže do zadnjega vinarja, dosti manj dohodkov kakor jih je imel poprej, in davčna administracija ga je kar za dve stopinji potisnila kvišku in mu zaračunila 4350 K dohodkov, za celih 920 K več kolani, za kakih tisoč petsto kron več, kakor jih ima dotičnik v resnici. Tako se postopa pod službeno prisego! Če to ni škandal prve vrste, ne vemo, kaj naj se še tako zove. Kvečjemu to, da se sprehajajo po Ljubljani možje, ki imajo po 10.000 K in več dohodkov, pa plačajo manj davka, kakor kak ubog pisar. Občinstvo vsaj molče ne sme več pripuščati, da bi se godile take reči. Čujemo, da se bo na občnem zboru »Trgovskega in obrtnega društva« predlagalo, naj to društvo zbere gradivo za primerno osoljeno interpelacijo v državnem zboru. Ta misel je dobra, in želeti je, da se uresniči in da se gosp. Kittagu posveti kakor zasluži.

— **Klerikalen pamflet.** Klerikalci pripravljajo pamflet proti napredni stranki, in »Slovenec« ga že naznanja prav po — židovsko. Pričakujemo ta pamflet z veliko ravnodušnostjo. Značilno pa je, kar se govori v klerikalnih krogih. Klerikalci pripovedujejo, da se pamflet izda v obliki brošure, da ne bo mogoč »popravek« in da ne bo mogoče prijeti pisatelja, ampak k večjemu samo faktorja katoliške tiskarne, glede katerega so prepričani, da bo v najhujšem slučaju kaznovan z nekaterimi kronami, češ, da on vendar ne more biti odgovoren za vsebino tiskanega spisa. Tu se vidi, kako poštenjaki so ti klerikalci. No, pa se morda vendarle zmotijo.

— **Majhen polom pri stavbi škofovih zavodov v Št. Vidu.** Kakor znano, je škof — preziraje domače obrtnike — oddal stavbo svojih zavodov v Št. Vidu stavbeniku Holcu iz Sarajeva. Gospod Holc je pa sedaj škofu stavbo odpovedal in ustavi dne 6. avgusta vse delo. Škof mora iskati drugega stavbenika in tečejo že pogajanja s »kranjsko stavbinsko družbo«. Gospod Holc je menda prav vesel, da se stavbe škofovih zavodov znebi, ker pretila mu je velika izguba. Za podjetje samo je pa to majhen polom, ki bo veljal lepe krajcarje. Holc je prevzel delo po izredno nizkih cenah, tako da bi bil komaj prišel do svojih fiktivnih izdatkov, tudi če bi bilo delo šlo gladko od rok. Temu pa ni bilo tako! Vedno so bile težave in Holcu so z vseh strani metali polena pod noge. Najprej so mu odjedli ves zaslužek pri opeki. Mož je seveda računal na dobiček pri nakupu opeke, a stavbno vodstvo ga je prisililo, da je jemal opeko od tega stavbnega vodstva, ne direktno od producenta. Stavbno vodstvo dobi opeko od stavbinske družbe, a jo z dobičkom prodaja Holcu. Kam je šel dobiček, ne vemo! Prišle so pa še druge reči, škofov »arhitekt« Trummler, klerikalen nemški nacionallec, ni pravočasno izgotovil detajlnih načrtov in tako se je prav dostikrat zgodilo, da so delavci počivali, Holc pa jih je vzlic temu moral plačati. Končno se je Holc vsega skupaj naveličal in odpovedal delo. V Št. Vidu se je govorilo, da prevzame stavbo »arhitekt« Trummler. Kajpak, da je to le šala. Kaj bo prevzemal tak srakoper, kakor je Trummler, katerega še o sv. Jakobu zebe po vseh žepih. Pa tudi Klanfarjev Tone ne bo prevzel dela. Saj še kamna ni znal zvoziti, da so ga morali prekladati, sploh pa ne vživa več pravega zaupanja pri škofu, odkar mu je ponujal »tragerje«. Kakor rečeno, prevzame delo skoro gotovo stavbna družba. Seveda se zdaj stavba podraži, ker za tisto ceno kakor Holc, ne bo delala stavbna družba. Diferenca bo znašala najmanj 100.000 kron, brž-

čas pa še več. Tako nam zatrjujejo strokovnjaki. Toda — kaj zato! Polom ne bo zadel škofa; plačal bo zopet kmet. Škofovi eksekutorji bodo tudi še teh 100 ali 150 tisočakov, ki jih je stavbno vodstvo zaščitilo, iz kmeta izprešali, kakor so že toliko drugih in kmet bo v svoji brezmejni neumnosti še rad plačal, ker misli res, da bo od tega imel kaj koristi po smrti!

— **Župan Hribar** poklonil se je včeraj na Bledu bivajočemu šefu generalnega štaba baronu Becku. Le-ta izrazil se je jako pohvalno o svojem bivanju v raju kranjske dežele ter je z velikim zanimanjem povpraševal po raznih gmotnega napredka dežele in njenega prebivalstva tihočih se zadevah. Zlasti živahno se je zanimal za razvoj mesta Ljubljane in za vsa vprašanja, ki so v zvezi s tamno garnizijo.

— **Abiturijenti ljubljanske gimnazije in realke** prirede v soboto, 19. t. m. v veliki dvorani »Narodnega doma« na korist družbi sv. Cirila in Metoda svojo veselico s sledečim sporedom: 1. Titel: »Slovanska uvertura«, orkester. 2. »Avstrijska himna«, jednoglasno z orkestrom. 3. Foerster: »Domovini«, mešan zbor in tenor-solo. 4. Parma: »Triglavske rože«, valček, orkester. 5. Foerster: »Njega ni«, moški zbor, op. 31. 6. Zajc: »Domovini i ljubii«, pesem, orkester. 7. St. Pirnat: »Žalost«, osmeroglasen mešan zbor, besede narodne. 8. Smetana: Fantazija iz opere »Prodana nevesta«, orkester. 9. a) Risto Savin: »Poroka«, b) R. Schumann: »Nikar me ne vabite«, poje gosp. Ivan Završan. 10. Jenko: »Sutra rano«, pesem, orkester. 11. Foerster: »Mladi mornar«, šesteroglasen mešan zbor s samospevi, op. 61. 12. Dvořák: »Slovanski plesi št. 8«, orkester. Prosta zabava in ples. Cene prostorov: Sedeži I. do III. vrste 4 K, IV.—VI. vrste 3 K, ostale vrste 1 K 50 vin. Stojšči 80 vin, dijaške vstopnice 50 vin. Z ozirom na dobri namen se preplačila hvaležno sprejemajo. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. P. Lozarja na mestnem trgu in na večer veselice pri blagajni. Pevske točke izvajajo pevci višjih razredov gimnazije in realke ter različne ljubljanske gospice, skupaj okrog 50 oseb. Poleg znanih, obče priljubljenih skladb, kakor so Foersterjeva »Domovini«, »Njega ni«, Smetane »Prodane neveste« i. dr. zaslužita zanimanje zlasti pevski solotočki g. Ivana Završana, ki je našemu občinstvu že dobro znan, predvsem pa prekrasna, umetniško dovršena skladba našega velezaslužnega skladatelja g. A. Foersterja »Mladi mornar«, šesteroglasen mešan zbor s samospevi, ki se v soboto v Ljubljani prvič javno izvaja. Začetni »allegro vivace«, nas povede na razburkano, viharno morje; čujemo obupni krik mladega mornarja, ki plove sam sredi neskončnih, vzburanih valov, gotovemu poginu v naročje. V trenutku, ko ni pričakovati nikake rešitve več, se razlije po morju nebeški svit, na uho nam udari nežen andantino, pianissimo (sopran, alt in tenor solo), kot angeljsko petje iz daljnih višav. Skozi temo in vihar se približa mornarju rešilni angel. V zaupnem »allegro moderato« se izroči mornar angeljevemu varstvu in božji ljubezni. Proti koncu se še enkrat povrne karakteristični začetni motiv, ki se razveže v mogočen, zanosen »adagio«, ko plava čoln »mirno sred vodá« v varen pristan. Vsled zanimivega programa in doberdelnega namena je pričakovati dobrega obiska, zlasti ker je ta nastop letošnjih gimnazijskih in realških abiturientov prvi po presledku več let. Naše občinstvo se boji vročine; toda kdor je bil prešlo soboto na koncertu učiteljskih abiturientov, se je lahko prepričal, kako hladna je velika dvorana, med koncertom ni bilo niti govora o kakih vročini. In glavna stvar je vendar koncert. — Če kdo izmed občinstva, ki se misli vdeležiti veselice, ni še prejel vabila, naj blagovoli to opustiti. Pri tolikem številu se lahko zgodi, da se kdo prezre.

— **Gdč. Jaromila Gerbičeva**, hčerka gosp. Fr. Gerbiča, ravnatelj »Glasbene Matice«, je absolvirala operno šolo praškega konservatorija ter dobila diplomu z odliko. Gdč. Jaromila Gerbičeva je bila poleg hčerke skladatelja Dvořáka najboljša absolventka med vsemi gojenkami operne šole ter je prejela najodličnejše spričevalo s pripombo »vynikající talent«. Gdč. Gerbičeva se je izobrazila za gledališko dra-

matično pevko ter se posveti gledališki karijeri. Početne in nadaljne pevske študije je dovršila gdč. Gerbičeva v štirih letnikih »Glasbene Matice« v Ljubljani ter jo je poučeval oče, ki je bil sam prvi operni tenor na praškem, zagrebškem in lvovskem gledališču.

— **Iz Špodnji Šiške**. Včeraj se je vršila v Spodnji Šiški zopet občinska seja, pri kateri se je mej drugimi odobrila tudi parcelacija Seidlovega sveta na ta način, da se cesta, katera bo peljala čez ta svet, napravi v širokosti 12 m. To pa se je doseglo le vsled pritožbe na deželni odbor, kateri je razveljavil prvi sklep občinskega sveta, da se napravi cesta samo 8 m široka. Imenovalo pa se je včeraj tudi 28 ulic oziroma cest, katere se nahajajo v občini. Tako smo dobili sedaj ceste, kakor: Fran Josipa I. cesta, Celovška cesta, Kauschegova cesta, Vodnikova cesta, Sv. Jerneja cesta, Kozlerjeve ulice, Gasilne ulice, Knezove ulice in dr.

— **Šulferajnska šola na Slatini**. Štajerski deželni zbor je sklenil dosedanje šulferajnsko šolo v Rogaški Slatini prevzeti v deželno okrbno ter jo izšolati iz šol. področja Sv. Križa. Nemški šulferajn »podari« deželi svoje poslopje v ta namen na Slatini pod pogojem, da prevzame dežela dolg na hiši v znesku 16.713 K ter da bo učni jezik vedno nemški. Istočasno pa se da Sv. Križu za zgradbo nove dekliške šole 10.000 K iz deželne kopališčne blagajne.

— **Živinozdravniška šola za planinske dežele**. Koroškemu deželnemu zboru je došla prošnja rektorata živinozdravniške visoke šole na Dunaju, naj bi dežela dovolila letnih 3000 K za štipendije. Deželni zbor pa je prošnjo odbil ter znova naročil deželnemu odboru, naj posreduje pri vladi, da se že enkrat ustanovi za planinske dežele živinozdravniška šola nižje vrste.

— **Nezgodna na električni železnici**. Marija Bončarjeva, pleskarjeva žena, stanujoča na Rimski cesti št. 14, je šla danes dopoldne po Prešernovih ulicah proti frančiškanski cerkvi po hodniku ob desni strani. Pred novo Perlesovo hišo je šla Bončarjeva na levo stran ulice, v tem hipu pa je privožil po električni cestni železnici električni voz in je podrl ženo na tla. Marija Bončarjeva si je zlomila roko v podlehkih in se na obrazu nad desnimi očesom poškodovala. Odpeljali so jo v deželno bolnico. Voznik električnega voza ba je ni zvonil, dasi je moral videti, da gre ženska čez tir.

— **Konj in jezdec na tleh**. Vojaški sluga majorja pl. Laningena — Franc Psotter, jezdil je danes zjutraj konja po Šelenburgovih ulicah. Konju je na hodniku spodrsnilo in je padel z jezdecem vred na tla, skočil takoj spet pokoncu in zdirjal. Sluga Psotter je obvisel z eno nogo v strmenu in konj ga je vlekel nekoliko korakov za seboj, potem pa se je k sreči sezul Psotterju črevelj z noge in on je obležal na cesti, med tem ko je konj s črevljem dirjal naprej do Bleiweisove ceste, kjer ga je užitrinski paznik Jakob Ponikvar ustavil in ujel. Psotter bi se bil brez dvoma ubil, če bi ga bil konj še dalje vlekel za seboj.

— **Nepreviden kolesar**. Na Bleiweisovi cesti je včeraj popoldne mizar K. J. s kolesom podrl na tla Mihaela Rezarja, hlapca pri Bngganigu na cesti na Rudolfovo železnico. Mihael Rezar ima na desni rami in na desnem stegnu več kožnih odrtin.

— **Tat na državnem kolodvoru**. Predvčerajšnjim je zasačil neki železniški uslužbenec v podstrešju državnega kolodvora nekega človeka, ki se je skrival za zaboji. Uslužbenec je sumljivega človeka prijel, a ta se mu je iztrgal iz rok in je ušel proti mestu.

— **Omamljene ribe**. V Gradašci so bile včeraj popoldne skoraj vse ribe omamljene. Otroci so jih z rokami lovili. Dosedaj se še ni dognalo, na kak način so bile ribe omamljene in če se je to zgodilo iz zlobnosti ali iz nevednosti.

— **Desno roko spahnil si je delavec v tobačni tovarni Josip Peklenk**, ko se je po končanem delu v šali ruval z nekim tovarišem.

* **Najnovejše novice**. Brezžično brzojavljenje je kazal iznajdatelj Marconi te dni pred italijanskim kra-

ljem in ruskim carjem. Brzojavil je uspešno na 1600 angleških milj. Marconi upa, da bo s svojim popolnjenim sistemom kmalu brzojavil okoli sveta. — Umor v železniškem vozu. Na progi Pariz-Versailles je neki Chabaney napadel Nemca dr. Ordensteina ter ga umoril. — Dvojni samomor. Znani vodja delavcev v Moravski Ostravi, Kolar, se je ustrelil s svojo ljubimko vred, ženo nekega delavca. — Delavsko majnikovo praznovanje — vzrok za odpust. Najvišji sodni dvor je v neki pritožbi razsodil, da imajo delodajalci pravico takoj odpustiti iz službe delavce, ki ostanejo 1. majnika z dela ter je proglasil praznovanje 1. majnika za sistematično prirejeno delavsko demonstracijo. — Dva velika soda smodnika sta se razletela v rudniku P. City pri Newyorku. Izmed 150 delavcev so dosedaj izvlekli 27 mrtvih in 21 težko ranjenih. — Napad na turško pošto. Alban Malk Bey, poglavar hajdukov, ki se bore za albansko avtonomijo, je oropal med Monastrom in Janino turško pošto za 1800 funtov. — Najmlajši odlikovanec s svetinjo za hrabrost. Perzijski šah je odlikoval v Karlovi varih sina nadvojvode Friderika, 5letnega nadvojvoda Albrehta s perzijsko kolajno za hrabrost. Deček je pokazal svojo hrabrost, ker se ni bal puškinih pokov pri neki slovesnosti.

— **Zagrebski fijakarji — prijatelji Burov**. Te dni se je mudilo v Zagrebu več angleških častnikov, da prevzemo konje za angleško vojsko v Južni Afriki. Rabili so fijakarje, a dobili niso nobenega, ker so se vsi fijakarji zavezali, da Angležev ne vozijo za noben denar. Angleži so si morali naročiti voz z Dunaja. Tako so zagrebski fijakarji dokazali svoje prijateljstvo do Burov.

— **Zopet jeden**. V nemškem Rimu, v Koloniji, je bil te dni aretiran ondnotni dekan in župnik Ropperz, radi hudodelstva proti pravosti. Žrtve tega hudodelstva so dečki, katere je dekan poučeval v veronauku. Ropperz je že kakih 30 let duhovnik v Koloniji in je vžival velik ugled. Delal se je tudi jako krepostnega. Svoj čas je v cerkvi prijel svojega kaplana in ga ozmerjal zaradi grešne zveze z neko omoženo žensko. Kaplan je na to župnika napadel in ga v cerkvi pretepel.

— **Ruski semeniščniki se pun-tajo**. Na Ruskem je vse nezadovoljno, sedaj pa se celo semeniščniki pun-tajo, ker nočejo biti kot popi več vladno sredstvo ljudskega poneumljenja. V Pambovu so bili v semenišču izgredi. Šola se je nehala in semenišče straži vojaštvo. Tem semeniščnikom pa so se pridružili še drugi. Knez Meščerski bo mogel carju marsikaj novega poročati o svojih opazovanjih po Rusiji.

— **Kralj Edvard**. Angleški kralj Edvard je že toliko krepek, da se je odpeljal 15. t. m. v ambulančnem vozu na kolodvor in od tam v Portsmouth; spremljala ga je kraljica. Voz, v katerem se je kralj peljal, je bil nalašč v ta namen narejen. Kralja so nesli pomorščaki na neki zofi v voz, in ko se je pripeljal na kolodvor, so ga nesli zopet na isti zofi v železniški voz. V Portsmouthu so nesli zopet pomorščaki kralja na ladjo, odkoder se je odpeljal na otok Cowes. Vožnja je bila povoljna in se kralj dobro počuti.

— **Višnjeve vrtnice**. Vrtnarsko društvo v Londonu je hotelo privediti za časa kronanja tudi veliko razstavo vrtnic. Veliko začudenje so vzbudile krasne višnjeve vrtnice, ki jih je prinesel neki ameriški vrtnar v navlašč zato zidanim rastlinjaku preko morja. Te cvetlice ne prenašajo pomorskega zraka, zato je bilo treba pri prevažanju največje pozornosti.

Društva.

— **Društvo tiskarjev na Kranjskem** je nameravalo prirediti letos običajno Gutenbergovo slavnost v Postojni z namenom, da pridobi tudi tiskarje ondnotne tiskarne za društvo, kateri edini na Kranjskem niso še društveni člani. Ker so pa ti že v naprej izjavili, da nočejo pristopiti, je postal ta izlet v tem oziru za društvo brezpomemben ter je odbor sklenil, da se priredi v nedeljo, dne 20. julija t. l., celodnevni izlet v Kamnik, kjer ima društvo svoje člane. Pri popoldanski veselici, ki se začne ob pol 5. uri v Fischerjevi restavraciji in h kateri je vsakomur prost vstop, sodeluje glavni kamniški salonski orkester in ad hoc sestavljeni pevski zbor. Prijatelji društva dobro došli!

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi dne 27. t. m. izlet v Škofjoloko spojen s prireditvijo popoldanske vrtnice veselice na Štemarjih. Vse podrobnosti objavijo se pravočasno.

— **„Moška podružnica sv. Cirila in Metoda“ v Kamniku** sklicuje v nedeljo, dne 20. t. m., ob 2. uri popoldne v prostore narodne čitalnice svoj običajni letni občni zbor v svrhu volitve novega odbora.

— **Gasilno društvo v Karlovcu** priredi 7., 8. in 9. septembra t. l. v proslavo 30 letnice svojega obstanda in 25 letnice blagoslovljenja društvene zastave veliko slavnost.

Šolska izveštja.

Ljubljanske ljudske šole. Dobili smo poročila naslednjih mestnih ljudskih šol, ki povedo o njih stanju:

I. mestna petrazredna deška ljudska šola z obrtno pripravljalnico. Razun 5. razreda so bili vsi razdaljeni na paralelke 3. in 4. razred celotrikrat. V statusu je bilo na zavodu 12 stalnih in 5 pomožnih učnih močij, a izmed stalnih jih je bilo ob koncu leta na dopustu pet. Učencev je bilo koncem leta 524 in sicer 466 iz Ljubljane in 58 iz okolice. Ukovine je plačevalo 44 učencev. Za vstop v srednje šole se je oglasilo 84 učencev. Obrtno pripravljalno šolo je obiskovalo 138 učencev.

II. mestna petrazredna deška šola. Na tem zavodu je poučevalo s katehetom vred 15 učnih močij. Učencev je bilo 549, iz Ljubljane 534, od drugod 34. Ukovine je plačalo celo ali pol učencev 515 K. Za vstop v srednje šole se je prijavilo 99 učencev. Razredi so bili razdeljeni kakor v I. šoli. Obrtno pripravljalno šolo na tem zavodu je obiskovalo koncem šolskega leta 95 učencev.

III. mestna petrazredna deška ljudska šola. Učiteljski zbor šteje razum voditelja še štiri stalne učitelje, kateheta in pomožnega učitelja. Učencev je bilo koncem leta 249, iz Ljubljane 194, iz okolice 55. Ukovino je plačevalo celotno ali napol 39 učencev. Za vstop v srednje šole se je prijavilo 30 učencev. Obrtno pripravljalno šolo na tem zavodu je obiskovalo koncem leta 107 učencev.

Mestna slovenska osemrazredna dekliška ljudska šola pri Sv. Jakobu. Letopis prinaša sliko nove šole in opis slovesne otvoritve te šole 1. oktobra l. l. iz peresa voditeljice. Na zavodu je razun voditeljice in dveh katehetov poučevalo 7 stalnih in štiri pomožne učiteljice. Učenec je bilo koncem šolskega leta 609, in sicer 595 iz Ljubljane in 16 iz okolice. Ukovino je plačalo 38 učenek celotno, 29 pa polovično, skupaj 542.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. julija. Projekt o avtonomiji Trentina je res ponesrečil. Deželni zbor tirolski se zaključil.

Budimpešta 17. julija. Oficijozno se razglša, da pride Széll dne 20. t. m. le zaradi poročanja o ogrskih notranjih zadevah k cesarju v Ischl, ne zaradi nagodbe.

Petrograd 17. julija. Italijanski kralj se odpelje danes popoldne iz Peterhofa domov.

Berolin 17. julija. Listi silno vpijejo, ker so Poljaki v Gnezu zmago poljske armade nad nemškim viteškim redom pri Grunewaldu slovesno praznovali in je neki kanonik daroval v proslavo tega dne posebno mašo. Listi vpijejo, da je to žaljenje nemškega naroda in izzivanje pruske armade.

London 17. julija. Bivši predsednik burske republike Oranje, Stejn, je z rodbino vred je odpotoval v Evropo in se ne vrne več v Južno Afriko.

Poslano.*

V 159. št. »Slov. Naroda« z dné 14. t. m. priobčil je neki Franc Volčič iz Gorenje vasi »Poslano«, s katerim se upirarja z zlorabo imena nevednega kmetiča umazan konkurenčni manever zoper podpisano tvrdko.

Duševni oče in provzročitelj tega napada je, kakor iz »Poslanega« samoga jasno razvidno, neki gosp. Ivan Komatič, agent s kmetijskimi stroji v Ljubljani; in ako sedaj, prisiljeni po takem postopanju, povemo, da je bil ta gospod še le preteklo jesen sodno kaznovan zaradi obrekovanja naše tvrdke in hudobne poškodbe naše lastnine, tedaj bo nam pač odpuščena vsaka nadaljna polemika z njim.

Kot ob sebi umevno naglašamo končno le še, da nima podpisana tvrdka v službi nikakršnih mešetarjev in da vsled tega tudi dejanske navedbe omenjenega »Poslanega« ne morejo niti najmanj odgovarjati resnici.

Sodbo o dobroti našega blaga pa prepuščamo z mirno vestjo svojim cenjenim odjemalcem.

Karol Kavšek nasl.

Schneider & Verovšek.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1663)

Borzna poročila.

Dunajska borza

dné 16. julija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlata renta	121.30
Avstrijska krona renta 4%	99.75
Ogrska zlata renta 4%	121.45
Ogrska krona renta 4%	97.90
Avstro-ogrsko bančno delnico	1602.00
Kreditne delnice	680.00
London vista	239.80
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.10
20 mark	23.42
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	94.00
C. kr. cekini	11.25

Žitne cene v Budimpešti

dné 17. julija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6.84
" " april 1903	"	"	7.14
Rž " oktober	"	"	5.84
Koruza " avgust	"	"	4.81
" maj 1903	"	"	4.84
Oves " oktober	"	"	5.18

Efektiv.

Nespremenjeno.

Kufeke-jeva

NAJBOLJŠA HRANA ZA ZDRAVE IN
V ŠEŠTINAH BOLNE OTROKE

1357

moka za otroke

3

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborna deluje dobro znana

antiseptična

Melousine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje ne-
prijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj
kot 2 steklenici.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medec. mil. medicinalnih vin, špe-
cijalit, najfinjših parfumov, ki-
rurgičnih obvez, svežih mineralnih
vod i. t. d. (519-20)

Deželna lekarna Milana Leustek-a

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Julij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16.	9. zvečer	734.3	20.6	sr. jvzhod	oblačno	13 mm.
17.	7. zjutraj	733.5	19.5	brezvetr.	pol. oblak.	
"	2. popol.	732.0	26.1	sr. szahod	nevihta	

Srednja včerašnja temperatura 23.0°, nor-
male: 19.8°. Včeraj popoldne nevihta.

Izšla je brošura:

Obstrukcija

v deželnem zboru

ter se dobliva

v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Cena 20 vin., po pošti 24 vin., 100
komadov 10 kron.

Učenec

za prodajalno z mešanim blagom se takoj
sprejme pod ugodnimi pogoji pri
J. Modicu v Novi vasi pri Rakeku.

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj pri (1661-1)

Tomo Kunsteljnu, Vrhnika.

Kavarna

bodisi v Ljubljani ali v kakem kranj-
skem mestu na deželi se išče v
najem ali v zamenj. V najem bi se
vzel tudi kak primeren lokal za usta-
novitev kavarne v Ljubljani na ugodnem
prostoru.

Cenjene ponudbe do 1. avgusta t. l.
na upravnishvo »Slov. Naroda«. (1665-1)

Vničujte

muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-125)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Najboljša studenčna
sesalka na svetu!

Genial-sesalka

crpa vodo iz globokih studen-
cev skozi pod zemljo napeljana
cevi v visoko položeni nabi-
ralnik. a (1688-12)

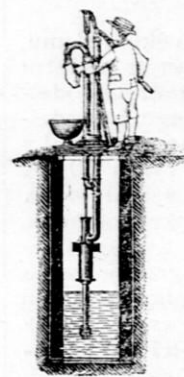
Prvi moravski zavod za vodo-
vode in izdelovanje sesalk

Ant. Kunz

c. kr. dvorni zalagatelj

Moravske Granice

(Mährisch-Weiskirchen).

Papir za svalčice brez glicerina

in cigaretne
stroč-
nice

AIDA
premierno z zlato kolajno na Dunaju 1902.

Naj-
boljši
izdelek
sedanjega
časa!!

Dobiva se v Ljubljani v prodajalnicah
specialitet:

Vaso Petričič, Anton

Krisper, Mestni trg, Ivan

Kordik, Prešernove ulice. 1550-6

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

**Odhod iz Ljubljane jž. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Sel-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Ino-
most, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling
v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb,
Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipako, na Dunaj
čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri
41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo-
nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II.
razreda). **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano jž. kol. Proga
iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljub-
ljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Lince, Ljubna,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38
m zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipske, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevice, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta. **Proga
iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki:
Ob 6. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Ko-
čevja, ob 8. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic,
Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 38 m zvečer,
istotako. — **Odhod iz Ljubljane jž. kol. v Kam-
nik.** Mešani vlaki: Ob 1. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri
5 m popoldne, ob 3. uri 50 m in ob 10. uri 25 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— **Prihod v Ljubljano jž. kol. iz Kamnika.**
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri
6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— Srednjeevropski čas je krajevnemu času v Ljub-
ljani za 2 minute spredi. (1617)

Edina zaloga na Kranjskem: lekarna Piccoli

„Pri angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

**Železnato
vino**

**LEKARJA
Piccoli-ja
v Ljubljani.**
Dobiva se v lekarnah

**krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe**

Politerska steklenica velja 2 K.
Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel
Piccoli v Ljubljani** točno, ako se mu pošlje
(1507) znesek po poštne povzetju. 2 (2)

Odvetniški uradnik

išče postranskega zaslužka v
prostih urah kot knjigovodja ali kaj ena-
cega. — Naslov: „F. H. poste restante
Ljubljana“. (1598-2)

Meblovana

mesečna soba

za gospoda ali damo odda se takoj.

Vpraša naj se: Židovska steza št. 2,
I. nadstropje. (1641-2)

Sprejme se takoj pošten in priden

krojač

lepega vedenja za delo v trgovini na
deželi. Plača po dogovoru.

Ponudbe naj se pošljejo na upravni-
shvo »Slov. Naroda«. (1660-1)

Spreten deček

13—14 let star, kateri ima veselje do tr-
govine, sprejme se v pouk takoj pri

Antonu Zirc-u (1658-1)

trgovina mešanega blaga v Črnomlju.

Krojaška obrt

na lepem prostoru v sredini mesta, dobro
vpeljana, se pod prav ugodnimi pogoji z
blagom in z vso pripravo **takoj prodaja**,
ali pa se sprejme **drug** (kompanjon).

Naslov pove upravnishvo »Slov. Nar.«.
(1653-2)

Gostilna „pri zlati ribi“.

Vsak dan sveži raki.

S spoštovanjem

(1629-3) **Fran Rozman**, gostilničar.

Prediva

vsako množino kupim po
28 gld. 100 kg., kar se
ga dopošlje **do 23. t. m.**
Anton Kolenc v Celju.
(1649-2)

Ferdo Primožič

mizarski mojster (1645-2)

Ljubljana, Gradišče, „pri Cenkarju“
se priporoča slavnemu občinstvu

za vsa v mizarsko stroko
spadajoča dela in poprave.

Preskrbujem in polagam

**parkete iz prve kranjske tovarne
Frana Kotnika na Vrhniku.**

Henrik Kenda Ljubljana.

(1376-10)

„Krasne najnovjše svile za prati in elegantne

trpežne svilene foulard obleke so ravno

*** v veliki izberi dospele. ***

Uzerci na zahtevanje franke proti vrnitvi.

Slovita

pristna bizeljska naravna vina!

Priporočam gg. interesantom večjo količino svojega 1901
lastnega vinskega pridelka in ob enem tudi letošnjo trgategv.

Kupcu je dano na prosto voljo, biti pri trgatvi, da sam
vodi na licu mesta sortiranje.

Prevzetje vina se vrši v vinogradu Bizeljsko proti takoj-
šnjemu plačilu.

Ob enem se kupijo stari, dobro ohranjeni vinski sodi
od 15 do 60 hektolitrov.

Ponudbe naj se pošiljajo upravnishvu „Slov. Naroda“ pod
„Mengiška pivovarna“. (1662-1)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Št. 595.

Razpis službe.

M. š. sv.

**Na II. mestni deški petrazrednici je stalno popolniti učno
mesto.**

Prosilci za razpisano mesto naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim
potom vlagajo najkasneje

do 10. avgusta t. l.

pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

Zakasnele ali pomanjkljive prošnje se ne bodo upoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dné 15. julija 1902.

(1659-1)

Advokat

D. JOSIP FURLAN

ima od 17. julija 1902 naprej svoje pisarno
na Miklošičevi cesti št. 26,
t. j. poleg nove justične palače v Bahovčevi
hiši, kamor se s 17. julijem preseli.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«